TERMAU ALLWEDDOL

Termau	Diffiniadau
Cylchred Oes Adeilad	Y camau mae adeiladau neu strwythurau arall yn mynd trwy yn ystod ei oes o ddiffiniad strategol i ddymchwel.
Cynllun Gwaith RIBA	Cynllun arweiniol sy'n trefnu'r broses o friffio, dylunio, darparu, cynnal, gweithredu a defnyddio adeilad yn wyth cam.
Caffael	Y broses o brynu nwyddau neu wasanaethau. Fel arfer, caiff gwaith adeiladu ei brynu drwy system dendro neu wneud cais am y gwaith.
Isadeiledd/Seilwaith	Y cyfleusterau, y gwasanaethau a'r gosodiadau sylfaenol sydd eu hangen er mwyn i gymuned neu gymdeithas allu gweithredu.
Wal Geudod	Wal wedi'i ffurfio gyda haen strwythurol fewnol a haen neu ddalen allanol, mewn gwaith maen, wedi'i gwahanu gan geudod.
Ffrâm Porthol	Fel arfer, ffrâm un llawr, rhychwant clir gyda cheibrenni dwbl, bas, ar ongl wedi'u hategu gan golofnau, ar blatiau gwaelodol ar sylfeini pad.
Ffrâm Sgerbwd	System o golofnau a thrawstiau cysylltiol sy'n cynnal y lloriau mewnol a’r waliau allanol ac sy'n cario pob llwyth i'r sylfeini.
Paneli Strwythurol wedi'u Hinswleiddio (SIPs)	Paneli cyfansawdd parod gyda deunydd insiwleiddio wedi'i wasgu rhwng wynebau strwythurol.
Pensaer	Gweithiwr proffesiynol sy'n gyfrifol am ddylunio cynllun ac estheteg adeiladau a datblygu'r agweddau technegol ar eu hadeiladu.
Cynllunydd Trefol	Gweithiwr proffesiynol sy'n gyfrifol am gydbwyso'r galwadau ar dir am dai, busnes, trafnidiaeth a hamdden gydag anghenion pobl a chymdeithas.
Peiriannydd Sifil	Gweithiwr proffesiynol sy'n gyfrifol am gynllunio a rheoli prosiectau seilwaith fel ffyrdd, pontydd a stadiwms chwaraeon.
Peiriannydd Strwythurol	Peiriannydd sifil sy'n arbenigo mewn dylunio a manylu ar elfennau strwythurol adeiladau a phrosiectau peirianneg sifil.

Termau	Diffiniadau
Syrfëwr Siartredig	Mae syrfëwr adeiladau/tir yn weithiwr proffesiynol sy'n gyfrifol am fesur ac asesu cyflwr ased/tir adeiledig y bwriedir ei ddatblygu.
Syrfëwr Meintiau	Gweithiwr proffesiynol sy'n gyfrifol am reoli cost a chyllideb prosiect adeiladu o'r dechrau i'r diwedd.
Peiriannydd Gwasanaethau Adeiladu	Gweithiwr proffesiynol sy'n gyfrifol am ddylunio a manyleb gosodiadau gwasanaeth.
Rheolwr Prosiect	Gweithiwr proffesiynol sy'n gyfrifol am oruchwylio pob agwedd ar brosiect adeiladu, gan gynnwys rhaglenni gwaith a chaffael llafur a deunyddiau.
Rheolwr Safle	Yn gyfrifol am drefnu gwaith ar y safle, gan sicrhau ei fod yn cael ei gwblhau'n ddiogel, i'r safon, ar amser ac o fewn y gyllideb.
Adeiladu Modiwlar	Adeiladau a adeiladwyd gan ddefnyddio rhannau modiwlaidd parod fel paneli wal, fframiau, drysau a chladin allanol.
Busnesau Bach a Chanolig (SMEs)	Mentrau sydd â llai na 250 o weithwyr, sy'n cynnwys dros 90% o fusnesau'r DU, gan gynnwys y rhan fwyaf o gontractwyr ac ymgynghorwyr adeiladu'r DU.
Bwrdd Hyfforddi'r Diwydiant Adeiladu (CITB)	Corff cyhoeddus ac elusen a ariennir gan y diwydiant adeiladu gyda'r bwriad o sicrhau bod cyflenwad digonol o bobl hyfforddedig a chymwys ar bob lefel o fewn y diwydiant, gan ganolbwyntio'n bennaf ar brentisiaethau a datblygu gyrfaoedd.
Sefydliad Safoni Rhyngwladol (ISO)	Sefydliad sy'n gyfrifol am gyhoeddi safonau rhyngwladol ('y ffordd orau o wneud rhywbeth'), gan gynnwys safonau ISO ar gyfer Rheoli Ansawdd Amgylcheddol ac Ynni ac Iechyd a Diogelwch.
Rheoliadau Adeiladu	Mae rheoliadau adeiladu yn safonau gofynnol ar gyfer dylunio, adeiladu ac addasu adeiladau a ddatblygir gan y llywodraeth. Cefnogir y rheoliadau gan ddogfennau cymeradwy sy'n nodi canllawiau ymarferol manwl ar gydymffurfio â'r rheoliadau.
Adeiladu Cyfeintiol	Adeiladau sy'n cael eu hadeiladu gan ddefnyddio nifer fawr o fodiwlau ailadroddus, megis ystafelloedd gwesty wedi'u hadeiladu mewn ffatrïoedd, ac yn cael eu darparu wedi'u cwblhau tu mewn gan gynnwys ffitiadau a dodrefn.
Archwiliad Safle	Ymchwilio i briodweddau isbridd ac amodau tir i benderfynu a yw'r safle'n addas, math a dyfnder y sylfeini sydd eu hangen a graddau unrhyw welliannau tir sy'n angenrheidiol. Bydd yr ymchwiliad yn cynnwys ymchwil desg a phrofi amodau'r tir ar y safle.

Termau	Diffiniadau
Sylfeini	Elfennau strwythurol sy'n trosglwyddo llwythi adeiladu i'r haenau isbridd neu graig sydd â digon o gynhwysedd dal a nodweddion setlo i'w cynnal.
Sylfeini Postyn	Sylfeini dwfn a ffurfiwyd gan elfennau hir, colofnog, wedi'u gwneud o ddur neu goncrit wedi'i atgyfnerthu, a ddefnyddir i drosglwyddo llwythi o uwch strwythurau, drwy isbridd anaddas i bridd cryfach neu graig ddofn.
Wal Gynnal	Strwythurau fertigol sydd wedi'u cynllunio i gadw neu ddal deunydd yn ôl ar un ochr, gan ei atal rhag dymchwel.
Lintel	Darn strwythurol a ddefnyddir i rychwantu agoriad mewn wal, fel arfer dros ffenestr neu ddrws.
Cladin	Gorchudd strwythur ffrâm sy'n cyflawni swyddogaethau an-adeileddol wal allanol.
Modelu Gwybodaeth am Adeiladau (BIM)	Y system 3D ddeallus sy'n seiliedig ar fodelau ar gyfer dylunio a rheoli adeiladau ar y cyd.
Adnewyddu	Y broses o wella drwy lanhau, addurno, trwsio, a gwneud adeilad yn fwy effeithlon o ran ynni ac yn fwy cynaliadwy.
Datblygu a Ganiateir	Newid defnydd ac addasiadau i eiddo sy'n bodoli eisoes, gan gynnwys estyniadau bach, nad oes angen i'r awdurdod cynllunio lleol eu cymeradwyo.
Cyfleustodau	Gwasanaethau seilwaith a gyflenwir i ddefnyddwyr cyhoeddus sy'n cynnwys trydan, nwy, dŵr, gwasanaethau cyfathrebu a system ddraenio ar gyfer cael gwared ar garthffosiaeth.
Draenio Cyfun	System lle mae pob draen yn trin dŵr budr a dŵr wyneb.
Draenio ar Wahân	System lle mae dŵr budr a dŵr storm yn cael eu trin gan wahanol ddraeniau.
Systemau Draenio Trefol Cynaliadwy (SUDS)	Systemau, yn seiliedig ar amrywiaeth o dechnegau, ar gyfer rheoli draenio dŵr wyneb mewn ardaloedd trefol gyda'r bwriad o osgoi llygredd a lleihau llifogydd.